

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 36C/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122200512
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4122200512.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., zast. JUDr. Jana Kubáňová, advokátka, Cintorínska 5, Nitra, proti žalovaným: 1) E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, D., zast. JUDr. Pavol Gráčik, advokát, Farská 40, Nitra, 2) KOOOPERATÍVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zast. advokátska kancelária JUDr. Danuša Tichá s.r.o., so sídlom Nám. Martina Benku 6, Bratislava, IČO: 52 058 310, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 18 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietla.

III. Súd priznáva žalobkyňi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa domáhala žalobou zaplatenia sumy 100 000 eur titulom nemajetkovej ujmy od žalovaného v 1. a 2. rade z dôvodu smrti jediného syna A., ktorý zomrel pri dopravnej nehode, ktorú zapríčinil žalovaný v 1. rade.

2. Okresný súd Nitra v spore rozhodol rozsudkom zo dňa 06.09.2022, č. k. 36C/2/2022-120, kedy priznal žalobkyňi sumu 30 000 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O odvolaní, ktoré podali strany sporu (žalobkyňa ako aj obaja žalovaní), rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 29.06.2023, č. k. 9Co/6/2023-187, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2. rade je daná. Záver súdu prvej inštancie ohľadne toho, či bol neb. Marko pripútaný bezpečnostným pásom, považoval ale za predčasný a nedostatočne odôvodnený s tým, že je potrebné vychádzať z celého znaleckého posudku. Odvolací súd poukázal na rozpory žalovaného v 1. rade, ktorý najskôr uznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, všetkého mu bolo ľúto a následne v odvolaní namietal, že okolnosti osobitného zreteľa vo veci samej vôbec nevyplývajú zo žaloby, nie sú ani preukázané a ani nebol preukázaný nadštandardný vzťah žalobkyne so synom. K otázke primeranosti nemajetkovej ujmy odvolací súd konštatoval, že musí zodpovedať zásade proporcionality, čo možno dosiahnuť komparáciou súdmi priznaných súm náhrady nemajetkovej ujmy. Odôvodnenie súdu prvej inštancie ohľadom výšky priznanej nemajetkovej ujmy nepovažoval za dostačujúce, preto nie je preskúmateľné; odvolací súd poukázal aj na konania, vedené na Krajskom súde v Nitre pod ps. zn. 9Co/213/2018, 9Co/220/2018.

3. Žalobkyňa cestou právnej zástupkyne v konaní ďalej uviedla, že zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, teda aj o rodičov. Vychádzajúc z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia je ohraničená výškou navrhovateľom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú však zakotvené taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Druhé kritérium je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel). Žalovaný v 1. rade sa v trestnom konaní, vedenom na OR PZ Galanta a následne na Okresnom súde Galanta sp. zn. 1T/58/2020, v celom rozsahu priznal a žiadnym spôsobom nerozporoval priebeh dopravnej nehody a už vôbec nerozporoval, že by nebohý A. nebol pripútaný bezpečnostným pásom. A. sa vždy po nastúpení do motorového vozidla pripútal. Čo sa týka priebehu dopravnej nehody ako aj následkov, tieto svojim priznaním žalovaný v 1. rade v celom rozsahu priznal. Nerozporoval, že neb. A. B. nezomrel následkom dopravnej nehody a že by ju nespôsobil. Súd v trestnom konaní mal za dostatočne preukázané, že skutok sa stal tak ako bol popísaný v obžalobe a priznaním žalovaného v 1. rade nevykonal dokazovanie ohľadom viny žalovaného v 1. rade. Vo vzťahu k znaleckým posudkom vypracovaných v trestnom konaní uviedla, že znalci nemali odpovedať na otázku, či bol alebo nebol nebohý A. B. pripútaný. Upozornila na zranenia neb. A. B. v časti reznej rany na pravej strane, ktorá mohla byť spôsobená práve bezpečnostným pásom. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Išlo o jediného syna žalobkyne, stratou jediného syna prišla o rodinný život a nehoeliac o následkoch, ktoré vznikli. Žalobkyňa nikdy nebude starou matkou, nikdy sa nebude môcť starať o svoje vnúčence. Strata a utrpenie, ktorou si samotná žalobkyňa prešla, prechádza a do konca života bude prechádzať, sa nedá slovami opísať a nie je možné ju ani vhodnými slovami opísať. Zo slov samotnej žalobkyne ide o takú bolesť, ktorú nikdy nezažila a nevie sa jej zbaviť, opakovane rozmýšľa nad možnosťou odísť za svojim synom. Žalovaný v 1. rade ako aj žalovaný v 2. rade poukazujú na rôzne rozhodnutia, ktoré boli vydané pred viac ako 5 rokmi a tu treba prihliadať aj na infláciu a teda aktuálnu hodnotu peňazí. Bola toho názoru, že v dnešnej dobe a za aktuálnej situácie suma 100 000 eur, ktorú žalobkyňa požaduje, by mohla byť porovnateľnou s nižšími sumami, ktoré boli niekoľko rokov dozadu priznávané v obdobných prípadoch. Žalovaný v 2. rade opakovane uvádzal, že suma, ktorú žiada žalobkyňa priznať, by mohla byť pre neho likvidačná. Z verejne dostupných zdrojov sa dá zistiť, že zisk žalovaného v 2. rade bol v roku 2021 - 38 801 000 eur, v roku 2022 - 39 530 000 eur. Tvrdenie o likvidačnej sume ako aj o snahe žalobkyne bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalovaného v 2. rade vyznieva absolútne účelovo. Žalovaný v 2. rade na svojej webovej stránke uvádza, že pri povinnom zmluvnom poistení uhradza do 5 240 000 eur náhradu škôd na zdraví a nákladov pri usmrtení bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených, čo považovala žalobkyňa za verejný prísľub zo strany žalovaného v 2. rade. Navrhla žalobe vyhovieť v celom rozsahu a uplatnila si nárok na náhradu trov konania.

4. Žalovaný v 2. rade cestou právneho zástupcu uviedol, že vyjadrenie žalobkyne je neúčelné a nehospodárne, nakoľko je to takmer v celosti skopírované odvolanie žalobkyne. Žalobkyňou opakovane uvádzané tvrdenia resp. (nedôvodné) úvahy o zisku žalovaného v 2. rade, verejnom prísľube či nahrádzaní škody na zdraví nie sú vo veci samej a ani k výške náhrady nemajetkovej ujmy nijak podstatné. Opakoval, že podľa už ustálených právnych názorov vyšších súdnych autorít je osobitne potrebné vyvarovať sa toho, aby boli priznávané náhrady nemajetkovej ujmy v takmer „trestnej“ výške, teda vo výške, ktorá pôsobí viac ako trest pre pôvodcu zásahu než náhrada pre dotknuté osoby. Ak by sa však rozlišovalo v sumách priznávaných voči fyzickým osobám a právnickým osobám podľa ich schopnosti platiť, znamenalo by to, že náhrada nemajetkovej ujmy by mala jednoznačne trestný charakter. Nemožno pritom opomenúť ani ten fakt, že nie je vylúčené, že i keby žalovaný v 2. rade napokon v zmysle rozhodnutia súdu poskytol náhradu nemajetkovej ujmy z PZP, že by následne tento

nebol regresne plnený žalovaným v 1. rade. Aj preto je požiadavka na spravodlivosť, primeranosť a obozretnosť tak akcentovaná. Pokiaľ žalobkyňa vo vyjadrení navrhla (nedôvodne) prihliadať aj na infláciu a aktuálnu hodnotu peňazí, potom si v zásade odporuje v tom, čo uvádzala v samotnom úvode, kde zdôrazňovala dve taxatívne kritériá pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolací súd pritom poukázal aj na svoju rozhodovaciu prax, ktorá zďaleka nepresahuje (a ani nedosahuje) do takej výšky, ktorú v rozsudku priznal konajúci súd, i keď v daných prípadoch neboli zrejme nepriaznivé dôvody na strane neb. resp. pozostalých (tj. spoluvina, ako je tomu v tomto prípade). Žalobkyňa nedôvodne napáda rozhodnutia príkladmo uvádzané žalovaným v 2. rade ako údajne vydané pred viac ako 5 rokmi, pretože rozhodnutia a ich aktuálnosť nemožno posudzovať len podľa spisovej značky, ale podľa dátumu ich právoplatnosti. Túto zrejme len (avšak nesprávnou) úvahu žalobkyne nepotvrďuje ani aktuálna prax samotného konajúceho súdu. Dovolil si poukázať napr. na nedávne rozhodnutie konajúceho súdu (sp. zn. 10 C/80/2019 zo dňa 23.05.2022), ktorým konajúci súd priznal pozostalým náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2x 10 500 eur rodičom (a 7 000 eur sestre) neb. jediného syna, začínajúceho študenta strednej školy, ktorý síce zomrel na následky dopravnej nehody, ale konajúci súd zohľadnil aj jeho spoluvinu (nesprávna technika chôdze cez vozovku a bez bezpečnostných reflexných prvkov) v rozsahu 30% ako aj na rozhodnutie konajúceho súdu (sp. zn. 19C/58/2020 zo dňa 21.12.2022), ktorým konajúci súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2x 10 000 eur pozostalým rodičom neb. 11r. syna, ktorý tiež zomrel na následky dopravnej nehody, ale konajúci súd zohľadnil aj spoluvinu neb., resp. jeho sprevádzajúcej matky (prešiel ako cyklista cez cestu, keď tak nemohol bezpečne urobiť pre prichádzajúce vozidlo a bol bez bezpečnostnej prilby, pričom z pitvy vyplývalo, že zomrel najmä na následky poranení hlavy) v rozsahu 50% (tj. ustálil nemajetkovú ujmu rodičov v rozsahu 20 000 eur ako základ pre výpočet). Suma náhrady je excesívna, neprimeraná, nespravodlivá, neproporcionálna, nie v súlade so súdnou praxou a tiež treba prihliadať aj na spoluvinu neb. A. Z doterajšieho vykonaného dokazovania totiž jednoznačne vyplýva, že neb. Marko nebol pripútaný bezpečnostným pásom ako spolujazdec počas jazdy v čase nárazu. Toto konštatoval aj odvolací súd, keď uviedol, že z dôkazu - relácie dopravnej polície vyplýva, že A. B. nebol pripútaný bezpečnostným pásom. Žalovaný v 2. rade opakovane uvádzal, že je potrebné vykonať a hodnotiť celý znalecký posudok, pretože v znaleckom posudku je o. i. konštatované, že „Pitvou neboli zistené také charakteristické zranenia, ktorých vznik by sa dal vysvetliť pôsobením riadne pripútaného bezpečnostného pásu motorového vozidla“. Z uvedeného vyplýva, že A. B. s najväčšou pravdepodobnosťou nebol v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom vozidla. Žalovaný v 2. rade trval tiež na tom, že z výsluchu svedka H. I. v trestnom konaní dňa 30.10.2019 nepochybne vyplýva, že „Marko nebol pripútaný“, pričom z výsluchu tohto svedka zo dňa 28.01.2020 vyplýva, že túto skutočnosť potvrdil („myslím si, že A. sa nepripútal“) a dokonca svedok uviedol, že si myslí, že neb. A. B. sa nezvykol pripútať bezpečnostným pásom. Netreba samozrejme opomenúť ani tú súvisiacu skutočnosť, že ďalší účastníci tejto dopravnej nehody, sediaci v motorovom vozidle vedeného žalovaným v 1. rade, boli pripútaní bezpečnostným pásom (žalovaný v 1. rade a H. I.), a aj napriek (aj vážnym) zraneniam či poškodeniam zdravia, túto dopravnú nehodu prežili. Obzvlášť ak žalobkyňa dôvodí nárok titulom škody, potom je v zmysle zákona nevyhnutné, aby celý takto priznaný nárok aj preukázateľne vznikol v celom svojom rozsahu v príčinnej súvislosti so zavinením (výlučne) žalovaného v 1. rade, a to nie je splnené. Pripomenul, že aj podľa § 5 ods. 1 písm. h) ZoPZP platí, že poisťovateľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/21/2022 zo dňa 21.09.2022, v ktorom odvolací súd zohľadnil aj (spolu)zavinenie poškodeného/nebohého znížením priznaného nároku s tým, že civilný súd nie je pri skúmaní spoluzavinenia tejto osoby viazaný výrokom o vine obvineného. Právoplatný trestný rozkaz teda nevedie automaticky k záveru, že škoda bola spôsobená iba ním, jeho výlučným zavinením podľa § 441 Občianskeho zákonníka. V rozsahu, v ktorom sa na vzniku škody podieľalo spoluzavinenie poškodeného, nezodpovedá za škodu škodca, lebo v tomto rozsahu nie je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a zavineným protiprávnym konaním (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2019 sp. zn. 3Cdo 66/2018). Tento právny názor súdov je takpovediac už ustálený. Uviedol aj rozhodnutie konajúceho súdu, sp. zn. 19C/58/2020 zo dňa 21.12.2022. Žalovaný v 2. rade aj v tomto štádiu sporu považoval žalobu za nedôvodnú v celom rozsahu, a teda ju navrhol zamietnuť a priznať žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Pokiaľ však je nutné zohľadniť aj závery a právne názory odvolacieho súdu v uznesení, ktorými je konajúci súd viazaný, potom žalovaný v 2. rade trval na tom, že suma náhrady nemajetkovej ujmy požadovaná žalobkyňou je nepreukázaná, excesívna, nespravodlivá, neproporcionálna a v rozpore so súdnou praxou a nezohľadňuje ani okolnosti na strane neb. Marka (tj. spoluvinu), čo je však v zmysle zákona (§ 441 OZ a napokon i § 5 ods. 1 písm. h) ZoPZP) nevyhnutné.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa nezúčastnil právny zástupca žalovaného v 2. rade; svoju neúčasť ale ospravedlnil a súhlasil z dôvodu hospodárnosti konania konať i v jeho neprítomnosti.

6. Žalovaný v 1. rade ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní zo zdravotných dôvodov. Jeho právny zástupca uviedol, že žalovaný v 1. rade bol uznaný vinným, k tragickému skutku sa priznal, celé ho to veľmi mrzí a tiež sa nevie z toho spamätať, lebo prišiel o najlepšieho priateľa. Stále podstupuje ambulantnú liečbu u psychiatra. V jeho silách a možnostiach žiaľ nie je možné sumu uhrádzať ani len v splátkach, pričom splnenie tohto nároku má byť primárne riešené prostredníctvom povinného zmluvného poistenia. Žalovaný v 1. rade poskytol žalobkyni sumu 5 542,40 eur (za pohreb a pomník). Čo bolo v jeho silách, to uhradil; okrem toho, že je mladý pracujúci človek, musí okrem seba živiť matku, sestru, platiť veci na spoločnú domácnosť. Navrhoval žalobu voči nemu zamietnuť, keďže nemajetková ujma by sa mala subsumovať pod uzatvorené PZP a ujmu by mal uhradiť žalovaný v 2. rade.

7. Právna zástupkyňa žalobkyne v rámci pojednávania mala za to, že je nepochybné, že v tomto prípade prišlo k nemajetkovej ujme. Stále bola toho názoru, že skutočnosť, či bol alebo nebol neb. Marko pripútaný bezpečnostným pásom, nie je pre toto konanie smerodajná. Tomuto konaniu predchádzalo trestné konanie, v rámci ktorého sa žalovaný v 1. rade dobrovoľne priznal k spáchaniu trestného činu a práve jeho pričinením, teda nezodpovednou jazdou, došlo v konečnom dôsledku k usmrteniu syna žalobkyne. Znalecký posudok rozoberal zranenia nebohého. Matka videla syna priamo po nehode a zranenia, ktoré mal, mohli byť podľa nej spôsobené práve bezpečnostným pásom. Trvala na tom, že A. vždy, keď nastúpil do auta, sa pripútal pásom. Podľa nich bolo aj povinnosťou vodiča pre prípad, ak by A. nemal pás, pripomenúť mu, aby sa pripútal, pretože inak vodič mohol odmietnuť aj naštartovať auto a začať jazdiť. V súčasnosti už nie je možné skúmať ako došlo k smrti A.. Žalovaný v 1. rade ako obvinený sám uviedol, že všetko žalobkyni zaplatí a bude sa o ňu starať. K samotnej výške nemajetkovej ujmy vedela to, že nie je možné nahradiť prostriedky, ktoré by priniesol A. počas života do domácnosti. Nemožno ale akceptovať tvrdenia žalovaného v 1. rade, že prispieva finančne svojej matke, ktorá je inak podnikateľkou. Žalobkyňa naďalej trpí, jej psychický stav nie je dobrý. Nakoľko je úplne sama, musí ďalej pracovať, pretože ak by aj zostala na PN-ke a liečila si svoj duševný stav, z tých dávok, ktoré by jej boli poskytnuté, by nevedela slušný život. Treba si uvedomiť, že práve žalovaný v 1. rade porušil povinnosti pri jazde a jeho nezodpovedná jazda spôsobila to, že A. zomrel. Už predtým žalovaný v 1. rade šoféroval niekedy pod vplyvom alkoholu. Žalovaný v 1. rade nenamietal spáchanie trestného činu a je zrejme, že v súčasnosti nie je možné ovplyvniť výsledky znaleckého posudku. Je zarážajúce, že žalovaný v 1. rade najskôr so všetkým súhlasil, ale potom svoje stanovisko zmenil, s čím sa žalobkyňa oboznámila. Samotný žalovaný v 2. rade svojimi vyjadreniami doslova osočil žalobkyňu. Žiadne peniaze jej nevrátia syna, ale s poukazom na zisky poisťovne za posledné roky je možné uviesť, že požadovaná suma žiadnym spôsobom nezruinuje poisťovňu. Poisťovňa na svojej stránke aj v dokumentoch uvádza, že kryje náklady s poškodením zdravia ako aj smrti až do výšky 5,2 milióna eura. Požadovanú sumu považovala naďalej za primeranú. V spore bolo preukázané, že žalobkyňa mala so synom nadštandardný vzťah a v dôsledku jeho smrti bola preukázaná aj citová a sociálna ujma žalobkyne, ktorá bola a aj je obmedzená v dôsledku smrti syna v bežnom spôsobe života. Netrvala na výsluchu žalovaného v 1. rade.

8. Žalobkyňa v rámci výpovede uviedla, že E. (žalovaný v 1. rade) bol samopašný zasran a zabil jej syna svojou nezodpovednosťou. Mal viac dopravných nehôd. Taký istý pacient je ako ona, aj ona sa lieči na psychiatrii. Videla ho iba v Galante a vtedy nežiadala pre neho trest. Veľmi plakal, ale teraz to už všetko ľutuje. Štyri roky čaká, že sa jej E. alebo jeho rodina ozve, ale nikto nič. Ona je psychiatrický ambulantný pacient, sestra má nádor v hlave a jej dcéra z toho zostala na liekoch; jej mama aj zomrela. Je úplne sama a od obeda až pokiaľ nezazvoní zvony, je na cintoríne. Nemôže nikomu zavolať, má len bolesť. Teraz už vie, že radšej mal E. sedieť. Po súde v Galante plakal a tvrdil, že všetko jej zaplatí. Vedela, že život syna jej nezaplatí, ale to, ako sa zachoval, mu neodpustí. Neverí, že by A. nebol pripútaný. Bol si istá, že bol pripútaný. Keď prišla do nemocnice v J., naskytl sa jej obraz vozíka s modrou plachtou, kde trčala jedna botaska a bola hlava na bok. Pýtali sa jej, kto je a či je tam sama. Povedala, že je mama a potom jej povedali, že im je to ľúto, ale Nezaújima ju E., nenávidí ho, ona je mama a A. bol jej jediný syn. A. v nemocnici identifikovala podľa jeho oblečenia a potom 2 hodiny pri ňom sedela. Vyžiadala si túto možnosť a ten obraz, ktorý vtedy zažila, s ňou žije 24 hodín denne. Keby sa tak dalo a vedel jej E. priniesť syna, dala by im aj 100 000 a viac. S týmto ona žije. Premáha sa aj v práci, musí chodiť do roboty, aby mala z čoho žiť. Tomášova mama má kaderníctvo, chodia po

dovolenkách a všetci spolu žijú, aj keď sú rozvedení. Ona nemá nikoho, je sama. Svojej rodine robí zle, že stále hovorí o A. a nechce ísť k nim ani na Vianoce, aby im ich nepokazila. Ak by sa E. rozhodol ukončiť svoj život, ona pôjde s ním, ale iba v prípade, ak obaja zomrú. Banuje, že ho nedostala do basy, pretože on si neplní sľub, ktorý jej dal. Hnevá sa na celý svet. Keď má dovolenku, plače a keď je zlé počasie, ide sa zbláznit'. A. si pochovať svojho syna a stáť nad jeho hrobom. Jej konečná bola, odkedy išla do Galanty. Má galeje zo života, bila by ľudí aj teraz, keď sa jej pýtajú, kedy sa to stalo. Jedine deti v škôlke ju držia pri živote. Odkázala E., nech sa správa ako chlap, nech sa už neodvolá, pretože on je zodpovedný za smrť jej syna. On jej zabil syna. Má len jedny nervy, ale nikdy E. a jeho rodine neublíži. Nenávidí ich, pretože E. jej zabil syna a celú jej rodinu. Nevie s tým žiť, ale lieky jej pomáhajú k tomu, aby utlmila svoje nervy. Chcela to už skončiť.

9. Právny zástupca žalovaného v 1. rade zotrval na vyjadrení zo dňa 21.09.2023. Súhlasil s názorom odvolacieho súdu; navrhol žalobu zamietnuť voči žalovanému v 1. rade.

10. V rámci záverečného zhrnutia veci sa právna zástupkyňa žalobkyne pridriavala všetkých vyjadrení, ktoré boli zo strany žalobkyne zaslané súdu ako aj ústneho prejavu na pojednávaní. Boli toho názoru, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná. Znalecké posudky nepreukazujú, že by A. B. nebol pripútaný a keď súd je toho názoru, že pripútaný nebol, trvali na tom, že žalovaný v 1.rade nemal dovoliť A. B. sedieť v motorovom vozidle. Akceptovali názor Krajského súdu v Nitre, avšak sa s ním nestotožnili v časti určovania výšky nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma sa odvíja samotne aj o výšky mzdy v národnom hospodárske, inflácie, výšky cien komodít, a preto poukazovať na rozhodnutia, ktoré sú staršie viac ako 5 rokov, považovali za nesprávne. Aj súd pri rozhodovaní výšky nemajetkovej ujmy je viazaný iba žalobným návrhom, je preto nelogické, aby súd musel pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy byť viazaný rozhodnutiami v obdobných veciach. Tak ako odvolací súd uviedol, každý prípad je vysoko individuálny a ku každému treba pristupovať veľmi subjektívne. Žalobkyňa nemá absolútne žiadny podiel na tom, že jej žalovaný v 1.rade svojou nezodpovednosťou a porušením predpisov zabil syna. Súdy im nedali odpoveď ani na to, prečo by priznanie nemajetkovej ujmy nemohlo byť vo vyššej sume ako bolo v iných konaniach rozhodnuté.

11. Súd sa v rámci dokazovania oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré predložili strany sporu, z pripojeného trestného spisu s výsluchmi p. I., vyjadrením znalcov v posudku č. 1,2/2020, výsluchom žalobkyne, svedkýň p. B., K., vyjadreniami strán sporu a zistil nasledovný skutkový stav a uvedený spor takto právne posúdil:

12. Rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 28.04.2021, č. k. 1T/58/2020-482, bol žalovaný v 1. rade ako obžalovaný uznaný vinným, že dňa 29.10.2019 v čase okolo 20.00 hod. po vedľajšej ceste III/1350 v smere od obce L. na obec Horné Saliby viedol ako vodič OMV zn. VW Passat, EČ: D., kde na križovatke s hlavnou cestou II/561 v dôsledku nedostatočného venovania sa vedeniu motorového vozidla nerešpektoval príkazovú dopravnú značku „Stoj, daj prednosť v jazde“, bez zastavenia vošiel na križovatku a pravou časťou vozidla narazil do prednej časti po hlavnej ceste v smere obce Matúškovo na obec Dolné Saliby jazdiaceho nákladného motorového vozidla zn. SCANIA 450, EČ: M. s návesom Berger LTN, EČ: M., ktoré viedol N. H., pričom v dôsledku nárazu OMV zn. VW Passat rotovalo, následne zišlo z vozovky a po prekonaní dráhy približne 21 metrov zastalo prevrátené na streche, čím spôsobil spolujazdcom A. B. zranenia, a to početné odreniny a krvné podliatiny na celom tele, tržnozmliaždenú ranu pod bradou so zlomeninou dolnej sánky v oboch jej uhloch, tržnozmliaždenú ranu na hrudníku vpravo, sériovú zlomeninu piatich rebier vpravo vpredu, zatvorenú zlomeninu ľavej ramennej kosti, zatvorenú zlomeninu pravej stehrovej kosti, ložiskové pomliaždenie mäkkých pokrývok lebečných, ťažký opuch pľúc, pomliaždenia zadnej plochy pravých pľúc, bodkovité zakrvácanie pod podplúcnicou, pričom bezprostredne po vzniku zranení došlo k state vedomia sprevádzanou zvracaním žalúdočného obsahu s jeho následným masívnym vdýchnutím do dýchacích ciest a pľúc, v dôsledku čoho sa udusil, H. I. zranenia a to zlomeninu jarmovej kosti a hornej čeľuste a nosových kostičiek, tržnú ranu od pravého nosového vchodu k lícnej oblasti veľkosti 12 cm, pomliaždenie pravého kolena a mnohopočetné odreniny po tele, ktoré si vyžiadali dve hospitalizácie, operáciu zlomeniny komplexu tvárových kostí a liečenie v trvaní 47 dní, pričom obvinený svojim konaním porušil ust. § 4 ods. 1 písm. c), § 20 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti ublížil na zdraví tým, že porušil povinnosť uloženú mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona. Za

to sa odcudzuje na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, pričom výkon trestu odňatia slobody sa podmienične odkladá na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 5 rokov ako aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo každého druhu na dobu 6 rokov. Okrem toho mu bola uložená povinnosť sa osobne ospravedlniť žalobkyni ako poškodenej ako aj A. E.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.04.2021 do výroku o vine a treste a škode ohľadom žalobkyne.

13. Podľa správy psychológa zo dňa 10.06.2020 je žalobkyňa emotívne labilná so zníženou schopnosťou percipovania. Ide u nej o anxiózne depresívny syndróm ťažkého stupňa, preto jej odporučil pokračovať v psychoterapeutickom vedení.

14. Relácia dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody (07.05.2020) popisuje priebeh dopravnej nehody, pričom v časti priameho účastníka A. B. je uvedené, že išlo o prepravovanú osobu, spolujazdca, zranenie ako ťažká ujma na zdraví, v rámci bezpečnostných prvkov sa uvádza, že nepripútaný bezpečnostným pásom.

15. V zápisnici o výsluchu svedka – poškodeného H. I., v rámci trestného konania, vedeného na OR PZ v Galante pod ČVS: ORP-623/2-VYS-GA-2019, dňa 30.10.2019 poškodený okrem iného uviedol, že A. nebol pripútaný. V zápisnici je zachytený opis písomného vyjadrenia tohto svedka, ktorý sa v tom čase nachádzal v nemocnici. Následne bol H. I. vypočutý ešte dňa 28.01.2020, pričom vo svojej výpovedi uviedol, že „Marko si sadol dopredu a myslím si, že A. sa nepripútal. Ja som často s A. nejazdil v aute, tak neviem či sa zvykol pripútať, ale myslím si, že nie. Ja som moc cestu nevnímal, hral som sa s telefónom, oni dvaja sa vpredu rozprávali.“....

16. V znaleckom posudku, vyhotovenom MUDr. Evou Nevickou, PhD. č. 2/2020 a A. M. O. č. 1/2020 zo dňa 17.01.2020, sa uvádza, že“pitvou neboli zistené také charakteristické zranenia, ktorých vznik by sa dal vysvetliť pôsobením riadne pripútaného bezpečnostného pásu motorového vozidla. Z uvedeného vyplýva, že A. B. s najväčšou pravdepodobnosťou nebol v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom vozidla“. Úlohou znalcov bolo vykonať prehliadku a pitvu tela nebohého A. a odpovedať na to, aké zranenie zistili na jeho tele pri vonkajšej a vnútornej obhliadke, ich opis, umiestnenie a charakter; aká bola príčina smrti; či a ktoré zranenia boli smrteľné sami o sebe alebo či bolo možné zabrániť smrti, zistiť či pozostatky vykazujú znaky po násilnom konaní; zistiť mechanizmus spôsobenia zranení; zistiť hladinu alkoholu v krvi a vlastné zistenia.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia a svojho mena a prejavu osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

22. Podľa § 112 ods. 1 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

23. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

24. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

25. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

26. Podľa § 193 veta tretia zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

27. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. v platnom znení o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

28. Podľa § 8 ods. 1 pred bodkočiarkou, zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, osoba sediaci na sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom alebo iným zadržiacim zariadením je povinná toto zariadenie použiť.

29. Podľa § 4 ods. 1 veta prvá nariadenia vlády č. 554/2006 Z. z. o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiacich zariadení vo vozidlách určitých kategórií, prepravovaná osoba je povinná pri sedení vo vozidle používať bezpečnostný systém, ktorý je k dispozícii.

30. Medzi stranami sporu bolo nesporné, že dňa 29.10.2019 došlo k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu syna žalobkyne ako aj to, že žalovaný v 1. rade bol v rámci trestného konania právoplatne odsúdený za prečin usmrtienia. Svoju vinu žalovaný v 1. rade uznal, pred súdom vyhlásil, že sa cíti byť vinný, z dôvodu čoho súd dokazovanie v rozsahu, v akom sa žalovaný v 1. rade ako obžalovaný doznal k trestnej činnosti, nevykonal; dokazovanie vykonal iba ohľadne výroku o treste a škode. Taktiež je nesporné, že žalovaný v 1. rade mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie motorového vozidla u žalovaného v 2. rade.

31. Obaja žalovaní spĺňajú podmienku pasívnej vecnej legitímácie v tomto spore; túto skutočnosť konštatoval aj odvolací súd v uznesení, ktorým zrušil v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie. Ďalej mal súd za to, že nárok žalobkyne čo do dôvodu je daný, pretože medzi žalobkyňou a jej synom A. bol veľmi pekný priam nadštandardný a mimoriadny vzťah, oni dvaja pre seba navzájom žili a tvorili rodinu, keďže A. vyrastal bez otca. K tejto otázke sa súd už nepovažoval za potrebné opakovane podrobne vracáť. V tomto smere súd uvádza, že ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou.

32. Súd prvej inštancie, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, sa musel v konaní zaoberať výškou náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá musí zodpovedať zásade proporcionality ako aj otázkou prípadného zavinenia zo strany neb. A..

33. Vychádzajúc z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú však zakotvené taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu). Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu. Súd musí prihliadnuť aj k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke

nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu.

34. V prípade matky súd opätovne konštatuje veľmi silné a intenzívne citové prepojenie so zomrelým synom, keďže vzťah matky a syna je možné kvalifikovať ako jeden z najsilnejších a v danom prípade je tento ešte umocnený tým, že sa jednalo o jediné dieťa žalobkyne. U rodiča ide jednoznačne o mimoriadny zásah do jeho osobnostných práv. Trauma sa prejavila aj v širšom živote žalobkyne, v dôsledku straty syna sa uzavrela, prestala sa stretávať s rodinou, po práci chodí len na cintorín k hrobu syna. Súd pri určení peňažnej náhrady prihliadol na nenapraviteľný smrteľný následok, vzniknutý v dôsledku protiprávneho konania ako aj na dôsledky, ktoré smrť syna u jeho matky vyvolali. V tejto súvislosti treba poznamenať, že účelom finančného zadosťučinenia nie je kompenzovať žalobkyni stratu syna. Účelom finančného zadosťučinenia je do istej miery kompenzovať emocionálne útrapy vyvolané jeho smrťou. Súd rozhodol v úmysle hľadať a nájsť spravodlivosť pre tých, ktorým ostali už len spomienky na deti. Treba tiež pripomenúť, že rozhodnutie o výške náhrady nemajetkovej ujmy nie je ani len pokusom finančne ohodnotiť ľudský život a preto rozhodol tak, že žalobkyňou uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy priznal v rozsahu 20 000 eur po zohľadnení všetkých zistených a preukázaných skutočností, okolností, za ktorých došlo k zásahu do práv žalobkyne.

35. Výška priznaného peňažného zadosťučinenia je podľa súdu v danom prípade akceptovateľná. Napriek tomu, že žalobkyňa požadovala sumu 100 000 eur, súd dospel k záveru, že suma 20 000 eur je akceptovateľná aj pri zohľadnení princípu proportionality. Po individuálnom zvážení tohto konkrétneho prípadu súd dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobkyne je dôvodný v uvedenej výške, tento je plne v súlade so zákonom a nevymyká sa ani rozhodovacej činnosti v obdobných prípadoch. Súd prihliadol aj na vek A., ktorý v čase nehody mal 22 rokov, mal celý život pred sebou a žil s mamou v jednej domácnosti. Rovnako súd prihliadol na vek žalobkyne v čase nehody (matka 48 rokov), ktorá v produktívnom veku, sa vďaka tragickej udalosti dostala mimo spoločenského diania, uzavrela sa do svojho smútenia a prežíva upínaním sa na spomienky na svojho jediného syna. A hoci je istá miera nejednotnosti rozhodovacej praxe, jedná sa o najťažšie zásahy do práv na ochranu osobnosti, čo musí byť zohľadnené pri rozhodovaní o týchto nárokoch.

36. Výška nemajetkovej ujmy má odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Je však nepochybné, že iná je predstava o spravodlivosti žalovaných a iná žalobkyne ako poškodenej. Preto je nevyhnutné použiť princíp proportionality a porovnať čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch. 37. Podľa názoru súdu uvedená suma zodpovedá aj zásade proportionality, pričom súd pri určení výšky ujmy vzal do úvahy komparáciu súdmi priznané sumy náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch zásahov do osobnostných práv ako v prípade žalobkyne. Okrem rozhodnutí, na ktoré poukázal odvolací súd vo svojom rozhodnutí (sp. zn. 9Co/213/2018, 9Co/372/2017, 9Co/220/2018) prihliadol súd aj na rozhodovacie prax iných súdov. V tomto smere súd poukazuje na nasledovné rozhodnutia: Krajský súd v Trnave, sp. zn. 9Co/56/2019 – každému z rodičov súd priznal za smrť dcéry (18 rokov) po 20 000 eur, Krajský súd v Nitre, sp. zn. 6Co/176/2016 – matke priznal 20 000 eur za smrť plnoletého syna zdieľajúceho s ňou spoločnú domácnosť, Krajský súd v Prešove, sp. zn. 17Co/212/2015 – súd priznal každému z rodičov po 20 000 eur za smrť slobodného syna žijúceho v spoločnej domácnosti, Krajský súd v Trenčíne, sp. zn. 17Co/194/2019 – súd priznal každému z rodičov po 20 000 eur za smrť 16-ročnej dcéry usmrtenej pri dopravnej nehode.

38. Pri stanovení výšky náhrady je namieste prihliadnuť ku kritériám, ktoré sú na strane poškodeného a osôb jemu blízkyh, a to a) intenzita ich vzťahu, b) vek zomrelého a pozostalej, c) prípadná existenčná závislosť na zomrelom, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie, e) postoj škodcu, f) dopad udalostí do duševnej sféry, g) majetkové pomery škodcu, h) miera jeho zavinenia. Súd mal preukázané, že žalobkyňa so svojim synom viedla spoločnú domácnosť, jej trauma zo smrti syna je v jej živote prakticky neodstrániteľná. V dôsledku tragickej smrti syna pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím je žalobkyňa aj do budúcnosti ochudobnená o rodinný život. Hĺbka vzťahu žalobkyne a jej zosnulého syna viedla u žalobkyne

k ľudsky prirodzenému smútku. Smrť jediného syna žalobkyne obrala jej súkromie o osobu, s ktorou celý život žila v jednej domácnosti a ku ktorej mala najbližší rodinný vzťah. Smrť tak blízkej osoby, akým bol syn žalobkyne, a to vo veku, v ktorom bolo možné predpokladať u neho ďalší rozvíjajúci sa život, vyvolal u žalobkyne ľudsky prirodzenú psychickú bolesť a životné nešťastie. Napriek tomu, že žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému v 1. rade tvrdila, že jej prisľúbil pomoc a akúkoľvek peňažnú náhradu, súd mal za to, že jej uhradil sumu cez 5 000 eur, čo aj sama potvrdila.

39. Súd s prihliadnutím na viaceré právoplatné rozhodnutia rôznych súdov dospel k záveru, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v danej výške sa nevyvíja z rámca iných priznaných náhrad nemajetkovej ujmy, pričom je ale nevyhnutné uviesť, že ani žiadne z posudzovaných rozhodnutí, kedy bola spôsobená smrť, nie je absolútne totožné s prípadom žalobkyne v tomto konaní, každé má svoje špecifiká a nie je možné traumy ktorýchkoľvek poškodených posudzovať úplne jednotne. V neposlednom rade je nepochybné, že emočné ladenie a prežívanie strát je výsostne individuálnou záležitosťou každého človeka.

40. Vzhľadom k uvedenému, jednotlivé rozhodnutia, ktoré súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobkyne vzal do úvahy na porovnanie, použil len podporne a v snahe zabezpečiť čo najspravodlivejšie rozhodnutie. Súčasťou odôvodnenia tohto rozsudku nie sú všetky rozhodnutia, s ktorými sa súd pred rozhodnutím oboznámil, nakoľko je nepochybné, že existuje množstvo rozhodnutí, ktoré priznali aj vyššiu ale i nižšiu výšku nemajetkovej ujmy. Snahou súdu bolo ale poukázať na skutočnosť, že dochádza a aj v minulosti dochádzalo k priznaniu nemajetkovej ujmy v sumách, ktoré sú porovnateľné ako suma náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd žalobkyňi v tomto spore priznal.

41. Preto súd s poukazom na vykonané dokazovanie, teda tak na výsluch žalobkyne, svedkov, zdravotnú dokumentáciu žalobkyne, postoj žalovaného v 1. rade, považoval priznanú sumu vo výške 20 000 eur za mladý ľudský život, za primeranú. Táto suma nepredstavuje ani bezdôvodné obohatenie na strane žalobkyne a nie je likvidačná ani pre jedného zo žalovaných, pričom žalovaný v 2. rade je subjektom, ktorý je zákonom viazaný zaplatiť škodu, ktorou sa má na mysli aj nemajetková ujma. To, kto v konečnom dôsledku ujmu žalobkyňi uhradí, je na samotných žalovaných, pretože súd ich k zaplateniu nároku žalobkyne zaviazal oboch.

42. Pokiaľ ide o otázku prípadného spoluzavinenia samotného poškodeného, tak v znaleckom posudku MUDr. Evy Nevickej, PhD., č. 2/2020, A. M. O., č. 1/2020, vo veci smrti neb. Marka, sa uvádza, že bezprostrednou príčinou jeho smrti bolo udusenie v dôsledku masívneho vdýchnutia žalúdočného obsahu do dýchacích ciest a pľúc, ku ktorému došlo pri dopravnej nehode. V čase smrti nebol A. pod vplyvom alkoholu ani iných látok. Po vzniku zranení u poškodeného A. došlo s najväčšou pravdepodobnosťou k strate vedomia (k bezvedomiu), ktoré bolo sprevádzané zvracaním žalúdočného obsahu s následným jeho masívnym vdýchnutím do dýchacích ciest a pľúc. Na vyvolaní zvracania sa okrem bezvedomia mohla spolupodieľať aj prípadná poloha poškodeného počas prevracania, resp. po prevrátení vozidla na strechu a pod. Všetky zranenia zistené pri pitve vykazovali známky vitálnej reakcie, čo svedčí o tom, že ich menovaný utrpel za živa. Znalci skonštatovali, že neb. Marko s najväčšou pravdepodobnosťou nebol pripútaný bezpečnostným pásom. Kombinácia zistených zranení predstavovala úrazový stav, ktorý sa označuje ako úraz ťažký, pričom liečba by si vyžiadala odborné lekárske ošetrovanie a práceneschopnosť viac ako 6 až 8 týždňov. U neb. A. zistené zranenia však nepredstavovali stav nezlučiteľný so životom. To, že neb. Marko nebol pripútaný bezpečnostným pásom, vyplýva aj z výpovede svedka I. ako aj z relácie dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody. Na základe týchto dôkazov súd dospel k záveru, že neb. Marko nebol v motorovom vozidle pripútaný bezpečnostným pásom. Tvrdenie žalobkyne o tom, že pri vstupe do vozidla sa vždy A. pripútal pásom, nebolo v tomto spore hodnoverne preukázané; súd preto vychádzal zo skutočností, ktoré nasvedčovali tomu, že poškodený nemal v čase dopravnej nehody bezpečnostný pás.

43. Právny zástupca žalovaného v 2. rade počas konania poukazoval na mieru spoluzavinenia zo strany A., ktorý nebol pripútaný bezpečnostným pásom, z dôvodu čoho požadoval zníženie plnenia o 30%. V nadväznosti na uvedené súd uvádza, že prvotnou a hlavnou príčinou dopravnej nehody, pri ktorej poškodený zomrel, bol nesporne spôsob jazdy a porušenie povinností žalovaného v 1. rade ako vodiča motorového vozidla VW Passat a pôvodcu zásahu, čo je určujúcim kritériom pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z dôvodu nepripútania sa bezpečnostným pásom ale poškodený porušil prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, ale aj zákonnú

povinnosť podľa § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a podľa § 4 ods. 1 veta prvá nariadenia vlády SR č. 554/2006 Z. z. V konaní nebolo preukázané (z trestného spisu to priamo nevyplýva), že toto porušenie povinností poškodeného by malo vplyv na rozsah poškodenia zdravia poškodeného. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na porušení prevenčnej povinnosti žalobcu zapnúť si bezpečnostný pás. Rozhodujúcou skutočnosťou bolo hrubé porušenie povinnosti vodiča, dôsledkom ktorého došlo k dopravnej nehode, ktoré malo priamy a podstatný vplyv na vznik poškodenia zdravia. Poškodenie zavinil rozhodujúcou mierou vodič, tj. žalovaný v 1. rade. Pripútanie bezpečnostným pásom je ale povinnosť vyplývajúca zo zákona, slúžiaca ochrane vodiča a spolujazdca pri dopravných nehodách. Preto súd pri posudzovaní okolností dopravnej nehody prihliadol aj na správanie poškodeného, ktorý sa pásom nepripútal, a pristúpil na zníženie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Za primerané považoval zníženie o 10%, pretože prvotnou príčinou vzniku škody bola jazda vodiča. Súd vychádzal z rozhodovacej činnosti Krajského súdu v Nitre napr. vo veciach sp. zn. 7 Co/509/2016, kde za nepripútanie bezpečnostným pásom bola určená miera spoluzodpovednosti v rozsahu 10%, sp. zn. 7Co/90/2020, kde taktiež miera spoluzodpovednosti žalobcu, ktorý utrpel vážnu ujmu na zdraví, na vzniku škody bola určená v rozsahu 10 % za nepripútanie sa bezpečnostnými pásmi, sp. zn. 9Co/98/2020 a tiež v konaní vedenom medzi totožnými stranami sporu pod sp. zn. 6Co/25/2021 a 7 Co 39/2021, 25 Co 64/2021.

44. Vzhľadom na to, že poškodený – neb. A. v tomto prípade porušil vyššie uvedené povinnosti, výsledná suma nemajetkovej ujmy žalobkyne predstavuje sumu 18 000 eur (20 000 eur – 10% zníženie, tj. 2 000 eur). Súd vo zvyšnej časti nárok žalobkyne zamietol.

45. K zaplateniu priznaného nároku súd zaviazal oboch žalovaných, nakoľko žalobkyňa má v zmysle vyššie uvedeného priamy nárok voči oboch žalovaným, a to voči žalovanému v 1. rade ako proti osobe, ktorá nemajetkovú ujmu priamo spôsobila a voči žalovanému v 2. rade z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Plnením jedného zo žalovaných v rozsahu splnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

46. Podľa § 255 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

47. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

48. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP. Vo vzťahu k uplatneniu nemajetkovej ujmy bola žalobkyňa úspešná čo do základu nároku (nález Ústavného súdu SR, III. ÚS 475/2018). Preto jej súd priznal voči žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Strany sporu v priebehu konania nenavrhli a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal prípadne postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobkyne nepriznať.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie (§ 127 CSP), proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 365 ods. 1 CSP)

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP) .